

LÄNSSTYRELSEN

Älvsborgs län
Handläggare.
Robert Andersson
Tel 0521-701 70

BESLUT
1992-01-17

231-2510-91
80-205

Enligt sändlista

Naturreservatet Öjemossarna, ändring av gränser och föreskrifter samt fastställelse av skötselplan

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Benämning: Naturreservatet Öjemossarna
Kommun: Vänersborg
Socken: Västra Tunhem
Läge: De centrala delarna av Hunnebergsplatå. Ca 8 km SO Vänersborg.
Kartblad: Ekonomiska kartbladen 8240 och 8241.
Topografiska kartbladet 80 SV.
Gränser: Innerkanten av den kraftigt markerade linjen på bifogad karta (bilaga 1)
Motiv: Geologiska, botaniska och zoologiska
Landskapstyp: Myrlandskap
Areal: 312 ha i Älvsborgs län
Naturtyper: Myr 204 ha, skog 108 ha.
Fastighet: Hunneberg 1:2
Ägarkategori: Staten genom domänfonden
Naturvårdsförvaltare: Domänverket

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Öjemossarna utbreder sig på de centrala delarna av Hunneberg, ca 100 möh. Området utgör en mosaik av öppna mosseytor och fastmarksholmar med inslag av berghällar av diabas.

Området utgör den mest orörda delen på Hunneberg och har varit föremål för relativt få skogsbruksåtgärder under senare decennier. Många av tallarna och granarna inom området har en ålder av upp mot 300 respektive 200 år.

Våtmarken utgörs av en mossemosaik med laggstråk och dråg. Stora delar är mer eller mindre trädbevuxna. Mosseytan täcks av ett ristuvssamhälle och tät tallskog omväxlar med fastmattekärr och mjukmattekärr som vanligen är bevuxna med gles

tallblandskog. Mot kanterna övergår myren i fukthet av pors-blåtåteltyp.

Fastmarksholmar förekommer rikligt och täcks av framförallt mycket gammal tallskog. Det är gott om torrakor både på våtmarken och på fastmarksholmarna. Den västliga påverkan är tydlig med klockljung, myrlilja, klockgentiana och ängsull som indikatorer. Frisk till torr blåbärstallskog är den dominerande vegetationstypen på fastmarksholmarna.

Faunan i området är intressant. Bl a är Öjemossarna ett viktigt område för bergets älgar och kronhjortar och övrigt vilt. De gamla grova tallarna utgör viktiga boträd för bl a rovfågelarter.

Vid det urskogsliknande området vid Jonstorpsmossen förekommer flera ovanliga och hotade mossor och svampar vilka är knutna till skog med lång kontinuitet.

ÄRENDETS BEREDNING

Genom länsstyrelsens beslut den 25 januari 1982 förklarades Öjemossarna på Hunneberg som naturreservat. I Skaraborgs län fattades beslut den 8 mars 1982. Vid bildandet av naturreservatet gjordes en indelning i två delområden. Enligt föreskrifterna har skogsbruk kunnat bedrivas inom delområde A medan delområde B skulle få utvecklas fritt. Denna indelning är ej längre aktuell då domänverket har avstått från fortsatt skogsbruk inom reservatet.

Genom överläggningar med domänverket har ytterligare områden i anslutning till reservatet införlivats. Intrångsersättning utbetalades till domänverket 1989-03-16 för berörd areal. Härvid gjordes överenskommelsen att skogsbruk inte skall bedrivas inom reservatet.

En skötselplan har utarbetats för området i samråd med länsstyrelsen i Skaraborgs län. Yttranden över denna har lämnats av naturvårdsverket, länsstyrelsen i Skaraborgs län, domänverket, Vänersborgs kommun, Grästorps kommun, Naturskyddsföreningarna i Vänersborg, Trollhättan och Grästorp, Södra Älvsborgs ornitologiska förening samt Västergötlands botaniska förening.

OMRÅDETS BETYDELSE OCH BEHOV AV SKYDD

Hunneberg har stora geologiska, botaniska och zoologiska värden. Öjemossarna utgör de centrala, myrrika delarna av Hunneberg. Huvuddelen av området är mosaikartat med talrika fastmarksholmar. Vegetationen består i huvudsak av äldre barrskog som tillhör länets äldsta och mest orörda skogar. Delar av området har förblivit i det närmaste orörda och har idag mycket gamla träd av gran och tall. En fortsatt utveckling kommer att ytterligare öka områdets värde som skogsgenetisk resurs och refug för organismer som är bundna till gammal skog. Förutom att de äldre träden utgör substrat för mossor, svampar, lavar och insekter är de också viktiga som boträd för ett flertal skyddsvärda fågelarter.

Områdets orördhet, den rika faunan med bl a goda förekomster av olika däggdjur och fågelarter såsom kronhjort, fiskgjuse och tjäder samt den ansevärdiga åldern på många träd liksom närheten till tätorterna gör området särskilt skyddsvärt.

Förutsättningar för att områdets värden skall bestå är att områdets vegetation i största möjliga utsträckning lämnas för fri utveckling.

Skogsbruk, dikning, torvbrytning, väg- och kraftledningsdragningar är exempel på arbetsföretag som kan påverka områdets naturvärde negativt.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

I syfte att skapa lämpligare gränser och bestämmelser för naturreservatet Öjemossarna meddelar länsstyrelsen följande beslut.

Det beskrivna området bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 och 12 §§ naturvårdslagen (1964:822, omtryckt senast 1991:641) att det område som avgränsas med innerkanten av en kraftigt markerad linje på bifogad karta (bilaga 1) skall utgöra naturreservat.

Det tidigare beslutet 1982-01-25, dnr 11.1211-724-81 angående bildandet av naturreservatet Öjemossarna upphör att gälla när detta beslut vunnit laga kraft.

Ändamålet med naturreservatet skall vara att bevara myr- och skogsmiljöerna i området opåverkade och därmed säkerställa förutsättningarna för områdets skyddsvärda och hotade växt- och djurliv.

FÖRESKRIFTER FÖR NATURRESERVATET

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9-10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att följande föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförvaltningen skall gälla.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. bedriva någon form av täktverksamhet
2. schakta, spränga, gräva, dika, tippa och fylla ut eller på annat sätt påverka ytbildning;
3. anordna upplag;
4. anlägga väg, stig eller parkeringsplats;
5. uppföra ny byggnad eller annan anläggning;
6. uppföra mast, torn eller liknande anordning;

7. uppföra stängsel eller annan hägnad;
8. ändra vattenförhållandena genom åtgärder inom naturreservatet;
9. dra fram mark- eller luftledning;
10. avverka skog, gallra, röja, plantera eller vidta annan skogsvårdande åtgärd;
11. framföra motordrivet fordon med undantag för lätt terrängmotorfordon för uttransport av älg och kronvilt.

Röjning av det så kallade Lönedrevets skjutgator får ske utan hinder av punkt 10, efter särskilt tillstånd av länsstyrelsen.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla vissa intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark i reservatet förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturreservatet, nämligen

Uppförande, skyltning och underhåll av stigar och leder i enlighet med bifogade skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Förutom föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon;
2. klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa djurlivet;
3. plocka blommor eller gräva upp växter, samla lavar och mossor;
4. rida;
5. gräva, schakta, utfylla, borra, mejsla, måla, spränga eller på annat sätt skada mark och block;
6. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd, ris eller buskar;
7. ställa upp husvagn;
8. tälta eller anordna gömsle;
9. medföra okopplad hund;
10. arrangera idrottstävling, läger eller liknande.

D. Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Syftet med värden och naturvårdsförvaltningen är att bevara områdets mycket stora vetenskapliga värden. Målet är att området skall utvecklas fritt. Några vårdåtgärder skall därför normalt ej vidtas.
2. Friluftsanordningar utöver de i skötselplanen angivna lederna skall ej anläggas. Informationstavlor skall sättas upp på lämpliga platser vid reservatsgränsen.
3. Naturvårdsförvaltare är domänverket.
4. Naturvårdsförvaltaren skall fortlöpande samråda med länsstyrelsen.

5. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan (bilaga 2) till den del som avser Älvsborgs län. Planen kan vid uppkommande behov revideras av länsstyrelsen i samråd med markägaren.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen kan länsstyrelsen i särskilda fall medge undantag från bestämmelserna.

Hur man överklagar, se bilaga (formulär 2).

Beslut i ärendet har fattats av landshövdingen. I den slutliga handläggningen har deltagit byrådirektören Andersson, föredragande, avdelningsdirektören Schafferer och miljövårdsdirektören Enander, miljövårdsenheten, länsassessorn Josefson, rättsenheten, länsantikvarien Åkerström, kulturmiljöenheten, lantmätaren Lindqvist, överlantmätarmyndigheten, biträdande länsarkitekten Söderström, planenheten samt länsrådet Åkerlund.

Bengt K. Å. Johansson

Robert Andersson

Bilagor:

1. Karta över naturreservatet, skala 1:10 000
2. Skötselplan
3. Sändlista
4. Formulär 2, angående överklagande

NATURRESERVATET ÖJEMOSSARNA

Beslutskarta P-län

Bilaga 1

Gräns för naturreservat

Skala 1:10 000

Datum: 1992-01-17

